

Het is een smadelijke terugtocht.

Het zal door de menschen verklaard worden als een falen.

Het is ook een falen.

Reformieren is een afbreken van wat gij met zooveel inspanning uit zelfliefe of wereldliefe of ook naastenliefe hebt gebouwd. Het is alleen de liefde van Christus, welke u dringen mag.

Zoo'n reformatie vraagt een tweede bekeering, welke voor het teere gevoel van Gods kind nog veel zwaarder valt dan de eerste bekeering.

De gang naar Canossa is er een zegetocht bij.

En dan, als gij den draad hebt opgenomen, moet gij aan het weefsel opnieuw spinnen, nadat het goeddeels is uitgetrokken. Als gij de eerste werken doet, moet gij al uw werk van maanden, van jaren (en wat de kerk betreft: van eeuwen misschien) weer overdoen.

Want bij dat vroegere punt blijven staan, moogt gij niet.

Zoomin voor de kerk mag ook voor de ziel de reformatie ontaarden in repristatie (een herstel van het oude).

Zoomin voor de kerk mag ook voor de ziel de reformatie een oorkussen worden van het konservervisme.

Gij hebt nu te doen, wat gij vroeger had moeten doen.

Maar nu niet met de schreden naar de wereldstad of de ik-stad gericht, doch met het aangezicht naar Jeruzalem.

Alleen reeds om uw schade in te halen, hebt gij een leven van voortdurende reformatie nodig.

En ach, dan knapt de draad der eerste liefde weer.

En gij moet alweer achteruit.

En gij moet opnieuw reformieren.

Gij moet opnieuw uw taak overmaken.

Zoo gunst de waarachtige reformatie des harten u geen vrij oogenblik, evenmin als in de kerk de reformatie ook maar één moment mag ophouden.

Geest des Heeren, voltrek Gijzelf de reformatie zoowel in mij als in mijn kerk!

Werk, werk door, blaas mij weg waarheen Gij wilt.

Dan zal ik als een wingerdblād vallen aan de voeten van den heerlijken Christus en den Barmhartigen God!

HEPP.

KERKELIJK LEVEN.

Synode-indrukken.

VIII.

De Bijbelvertaling II.

Twee argumenten, ter Synode aangevoerd om er zelfs geen onderzoek naar in te stellen of thans niet de tijd voor een verbeterde bijbelvertaling gekomen is, hebben wij reeds besproken.

Wij komen nu tot een derde.

Men zeide: het is niet gebleken, dat de behoefte daaraan onder ons leeft.

Hierbij zal menigeen zich de oogen eens uitwrijven en vragen: hoe nu?

Sinds jaar en dag is deze kwestie reeds aan de orde.

Voor meer dan twintig jaar werd deze behoefte reeds in brochures geuit.

De vraag naar een herziene bijbelvertaling werd op het Synodale agendum van 1914, dus dertien jaar geleden, gebracht door niet minder dan twee partikuliere Synodes, die van Zuid-Holland ten Zuiden en van Noord-Holland.

In 1917 werd allerm minst de behoefte ontkend.

De Synode van Rotterdam zag groote bezwaren in het bestendigen van den toestand.

Volgens het rapport, toen uitgebracht, was het onmogelijk om over bepaalde teksten te preeken, wijl de vertaling niet deugde. Het dachtte, dat er langzamerhand een wantrouwen jegens de Statenvertaling zou kunnen ontstaan en een grijpen naar onbetrouwbare andere vertalingen.

Eit zulk een bekentenis spreekt toch zeker wel een behoefte.

En het rapport heeft recht gezien.

Men kan de oogen wel voor de werkelijkheid sluiten, maar het feit laat zich niet wegdeneeren, dat het wantrouwen jegens de Statenvertaling bij een deel van het Gereformeerde volk reeds wortel heeft geschoten.

Evenmin valt het feit te loochenen, dat op sommige huistafels reeds vertalingen, door niet-Gereformeerden bewerkt, worden opengeslagen.

Wij willen dat niet goedpraten.

Wij vinden onze op vele plaatsen gebrekkige Statenvertaling nog altijd beter dan die vertalingen. Maar wel hebben wij reden om te vragen: is er ook oorzaak?

En er bestaat geen reden om te vragen: is er wel behoefte?

Natuurlijk zal het Gereformeerde volk in zijn heele breedte over die behoefte niet kunnen oordeelen.

Zij kennen uiteraard het verschil tusschen den grondtekst en onze Statenvertaling niet.

Zij kunnen de behoefte aan uitbreiding van de

belijdenis beter peilen dan die aan een verbeterde vertaling.

Daarom — als men wacht op een massale uiting in deze, dan kan het nog geruimen tijd duren.

Doch gaat een kerk vrij uit, als zij weet, dat zij door haar vertaling een deel van het Woord Gods aan de gemeente onthoudt, op grond daarvan, dat die gemeente het zich nog niet zoo goed bewust is.

Ofschoon — ook in dit opzicht worden ook eenvoudigen in de gemeente al meer en meer bewust. Wij zouden dit uit brieven kunnen slaven.

De kerk kome toch niet achteraan!

De kerk kome toch niet te laat!

Wij hadden zoo graag gewild, dat deze stem op de Synode niet was vernomen: er is geen behoefte.

Laat men desnoods zeggen: wij kunnen nog niet.

Maar laat men toch de behoefte niet ontkennen.

De moeilijkheden van onze Vrije Universiteit.

Mogen we dit artikel beginnen met een ietwat ondeugende opmerking?

Men beschouwe ze als zoodanig en niet meer.

Wie ze hoogst ernstig nam, zou onze bedoeling miskennen.

Te Arnhem werd dit jaar met het oog op de gerezen moeilijkheden aan onze Universiteit een motie aangenomen, welke tot strekking had, dat onderzocht zou worden of art. 2 der statuten niet zóó moet worden geïnterpreteerd, dat tot de primaire Gereformeerde beginselen ook behoort het gezag der Heilige Schrift, gelijk de Gereformeerde Kerken in Nederland dat hebben beleden en handhaven.

„De Standaard” (hoofdredakteur de heer H. Colijn) gaf daarover een voorloopig oordeel ten beste.

Tien andere bladen erover schreven of aankondigden erover te zullen schrijven, verzocht de heer Colijn echter per ingezonden stuk dit niet te doen ten einde de commissie, welke hiervoor benoemd was, in rustige sfeer te laten arbeiden.

Ons blad, dat reeds begonnen was de zaak te bespreken, schikte zich hiernaar.

Niet, dat wij geloofden, dat er van persbeschouwingen zulk een gevaar te duchten was.

Maar waarom zouden wij den heer Colijn geen genoegen doen?

Hij heeft zich voor de Vrije Universiteit opofferingen getroost als weinigen.

Dankbaarheid gebiedt zijn verzoek in te willigen. Zoo deed onze pers algemeen.

Maar zie, nu heeft de heer Colijn zelf het zwijgen verbroken.

In zijn rede voor onze Universiteit te Groningen en te Middelburg ruidde hij een groote plaats in aan de moeilijkheden en haar oplossing.

En welkome verrassing voor ons, hij oordeelde ongeveer in denzelfden geest als waarin wij van plan waren te schrijven.

Hij bleef in de algemeene lijnen.

Ook wij waren van voornemens dat te doen.

Onze positie bracht dat trouwens mee.

Met instemming halen wij uit zijn rede het volgende aan:

Dit sta dus voorop als we over moeilijkheden spreken en als we ze moeten oplossen: de zaak der Universiteit mag niet worden veronachtzaamd, nog veel minder losgelaten; de zaak der Universiteit moet voortgang hebben! Eerst als we dat hebben vastgesteld, eerst als dat woord met metalen klank in hoofd en hart weerklank heeft gevonden, eerst dan zijn we in de stemming om met vrucht zwarigheden onder de oogen te zien.

Eerst dan kan men — om slechts dit te noemen — in rustige atmosfeer nadenken, spreken en handelen over de dingen die saamhangen met het conflict, dat ten vore jare in de Gereformeerde Kerken tot uiting kwam.

Er zijn er die de daarmee verbonden moeilijkheden wel heel simplistisch zien.

Er zijn er voor wie het bezwaar hierin schijnt te bestaan, dat enkele docenten hebben opgehouden lid der Gereformeerde Kerken te zijn. Ze kunnen zich een Universiteit op den grondslag der gereformeerde beginselen blijkbaar alleen voorstellen als de professoren tot de Gereformeerde Kerk behooren.

Er zijn er aan den anderen kant die er zich toe bepalen om te zeggen: het is volstrekt geen eisch voor een hoogleeraar om lid eener Gereformeerde Kerk te zijn. Het is voldoende zoo hij verklaart met art. 2 der Statuten in te stemmen. Alles wat ge op het oogenblik meer eischt, eischt ge ten onrechte.

Beide deze vlug-met-hun-oordeel-gereed-zijnde groepen maken het zich al te gemakkelijk en hebben de eigenlijke moeilijkheden niet gepeild. De eersten, de Universiteit beschouwende als een instelling, uitgaande van hen die lid der Geref. Kerken zijn, miskennen den veel breederen grondslag er van en zouden haar met hunne opvatting in een hoek drijven waar zij nooit mag komen te staan.

De laatsten hebben blijkbaar geen oog voor de betekenis, die uitspraken van vergaderingen van Kerken van Gereformeerde belijdenis hebben kunnen voor de nadere interpretatie van het begrip Gereformeerde beginselen.

De een hecht te groot gewicht aan het enkele feit van het lidmaatschap eener Kerk, de andere loopt veel te licht heen over de betekenis eener eenparige uitspraak van eene vergadering van Kerken die de Gereformeerde waarheid belijden en liefhebben.

Maar buiten deze heet-van-de-naald-oordeelenden zijn er onder ons ook die de dingen op ernstiger wijze onder het oog zagen en die door onrust gekweld

werden. Bij wie, in verband met uiterlijk waaneembare verschijnselen, twijfel rees of men er wel op aan kon, dat het beginsel, waaruit de Universiteit leefde, onverzwakt gehandhaafd bleef.

Die twijfel zal, voorzover hij verband hield met het ten vorigen jare voorgevallene, door de laatste vergadering te Arnhem bij verreweg de meesten wel opgeheven zijn. De verklaring van de betrokken docenten, dat zij onveranderd het standpunt van art. 2 der Statuten aanvaardden: dat zij de Gereformeerde beginselen, waartoe wel in de eerste plaats het volstrakte gezag der H. S. behoort, als grondslag voor hun onderwijs blijven erkennen; dat zij voortga bij dat onderwijs uitgaan van de Schriftbeschouwing zooals die met name door Kuyper en Havink en Wolter Sr. ontwikkeld is, die verklaring is in oprechtheid afgelegd en behoort in denzelfden geest te worden aanvaard.

Rekening houdend met de schildering, die Prof. Aemans te Arnhem van professoren en van hunne eigenaardigheden gegeven heeft, kan men, dunkt mij, met deze verklaring genoegen nemen.

Daarmee is echter nog niet een punt beslist, dat in meer algemeenen zin van betekenis is, n.l. of artikel 2 der Statuten van de Vereeniging voor H. O. zoo moet worden opgevat, dat tot de daar genoemde gereformeerde beginselen behoort het goddelijk gezag der H. S., gelijk de Geref. kerken in Nederland dit in hare kerkelijke vergaderingen belijden.

Dat raakt niet direct het geval der professoren, maar wel de verhouding tusschen Universiteit en Kerk. En daarom is dit punt zoo uiterst belangrijk.

Dat uitspraken van de bedoelde kerkelijke vergaderingen voor de rechte kennis der Geref. beginselen van groote betekenis zijn, zal wel niemand willen ontkennen. Dat is ook het geval, indien een Synode der Chr. Geref. Kerk of eenige andere Kerk van zuiver gereformeerde belijden, zich over het goddelijk gezag der H. S. of eenig ander gewichtig punt zou uitspreken. En dan kan men, alle omstandigheden in aanmerking nemend, zelfs gerust zeggen, dat eene uitspraak van een Synode der Geref. Kerken in Nederland op een zoo primair punt als het goddelijk gezag der H. S. voor een Universiteit, die op Gereformeerden grondslag rust, niet alleen maar van betekenis is, doch dat zulk een uitspraak gerangschikt moet worden onder de bronnen van de eerste orde waartoe de gereformeerde beginselen op dit stuk worden gekend.

Daarmee is echter niet gezegd, dat eene beslissing dier kerken voor de Universiteit bindend zou wesen. Er zijn er wel die tot die meening overhellen, maar dat gevoelen is onjuist.

De verhouding tusschen Universiteit en eenige groep van Gereformeerde Kerken, welke ook, kan nimmer zóó zijn, dat de eerste iets als juist, als waar zou moeten aanvaarden, eenvoudig omdat die groep van kerken het zóó heeft gezegd.

Maar natuurlijk blijft daarnaast het volle recht bestaan om de vraag te stellen, of eene Gereformeerde Universiteit inzake het goddelijk gezag der H. Schrift niet geheel zelfstandig tot een opvatting van dat gezag behoort te komen, die niet strijd is met de opvatting, o.a. door de Gereformeerde Kerken in hare vergaderingen beleden en gehandhaafd. Als die opvattingen in het eind dan blijken overeen te stemmen, is die overeenstemming niet een gevolg van het overnemen door den een van het gevoelen van den ander, maar is ze vrucht van gelijk inzicht onafhankelijk van elkander verkregen. Er is dan geen dienstbaarheid van den een jegens den ander.

Gelukkig behoeven wij deze ingewikkelde kwesties hier hedenmiddag niet tot oplossing te brengen. Daarvoor is — zooals u bekend is — een commissie benoemd, welke advies over dit punt wel het noodige licht zal doen opgaan.

En dat advies zal op zijn beurt wel weer aanleiding geven tot verdere beschouwingen. O.a. over de vraag langs welken weg men in het algemeen tot de vaststelling der Geref. beginselen op het terrein der niet theologische wetenschap geraken moet.

Er is dus nog heel veel te doen.

Hoe hartelijk wij het ook met de belijdenis onzer kerken eens zijn en hoezeer de beslissingen van Assen onze overtuiging uitdrukken en wij daartoe naar de krachten ons gegeven hebben medegewerkt, wij gelooven toch, dat onze Universiteit alle schijn moet mijden om door een algemeene uitspraak zich een kerkelijk cachet te geven.

Wij gelooven dan ook, dat de gerezen moeilijkheden incidenteel moeten worden opgelost.

Dieper gaan wij op deze zaak niet in.

Alleen behouden wij ons het recht voor ons gevoelen kortelijk te motiveeren.

Wanneer men een interpretatie van art. 2 gaf, zooals die materiëel in de motie staat, zou het ongetwijfeld niet in de bedoeling liggen om onze Universiteit een kerkelijk karakter te geven. Men zou hiermee slechts een konfessionele uitspraak beoogen. Toch zou dat — al werd het nog zoo duidelijk uitgesproken — door een groep Gereformeerden, bepaaldelijk door vele Gereformeerde Hervormden in den zin van een kerkelijken band worden opgevat.

Dat is niet maar een bloot vermoeden.

Het berust op werkelijke gegevens.

Gelijk men weet, sprak de Christelijke Vereeniging tot Verzorging van Krankzinnigen zich op een wijze uit, waardoor zij de dogmatische beslissingen van Assen in haar grondslag opnam.

Zij gaf duidelijk te kennen, dat zij daardoor niet als een kerkelijke vereeniging wilde worden aangemerkt.

Zij beschouwde het louter als een nadere precisering van haar konfessioneel standpunt.

En hoe werd dit in sommige Hervormde kringen ontvangen?

Men accepteerde eenvoudig niet de verklaring, dat de Vereeniging niet kerkelijk wilde worden.

En
reeds
Vere
is m
No
Ma
king
En
men
forme
voor
Hel
den e
Ma
ingua
neve
voo
De
in sc
Unive
aansh
hebb
Dat
de to
Nu
mogel
Hel
forme
Ma
Kerke
De
eerst
dekt
Dwali
En z
lange
de m
is he
daarh
Wij
te Pi
Dat
zoo g
Doe
zun i
Dit
We
aanzh
Mar
wegen
Hie
gelege
Wij
Ma
zegge
En
te wij
missie

Verbi

In
wat il
numm
een ty
gedac
Ze
der
18:23
die sc
heid
Laa
die hi
even
heden
Eer
33:11
dat Hi
in der
goddel
Het
God h
state
derve
loozo
geen l
pen in
In
stellig
der S
verkie
Nu
Het
sluiten
een w
Hee
tot die
doet
zelf ge
voor l
voor c
schied
Ook
woerd
de ku
er op